

REACTIENOTA

ZIENSWIJZEN EN ADVIEZEN

Startnotitie MER Park Lingezegen

April 2009

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
1.1	N.V. Nederlandse Gasunie, de heer A. Schilder Postbus 19 9700 MA Groningen	Gasunie geeft aan dat in en nabij het plangebied een aantal hoofdaardgastransportleidingen van het bedrijf liggen. Gasunie verzoekt hier bij de planontwikkeling rekening mee te houden. Gasunie heeft 4 kaarten bijgevoegd waarop de ligging van de bedoelde leidingen is ingetekend.	Met de ligging van de hoofdaardgastransportleidingen zal rekening worden gehouden bij de planuitwerking.	
2.1	Maatschap T.A. Holleman-Jansen & Gebroeders Holleman Aamsepad 2 6662 NM Elst	Het regio+ programma, met grote publiekstrekkingen, moet worden afgewogen in relatie tot de steeds verder toenemende verkeersbeperkingen binnen en rondom het knooppunt Arnhem-Nijmegen. Het huidige wegennet kan de uitbreiding van de VINEX-wijken niet aan. Het programma verdraagt zich niet met verkeerssluwigheid binnen het park Lingezegen. Verkeersaantrekking is niet wenselijk voor de bewoners rond het gebied.	De inpassing van publiekstrekkingen in de verkeersstructuur is als ontwerp vraag in de startnotitie benoemd (zie onderzoek 2 in paragraaf 5.1.2). Dit onderwerp zal in het MER aan de orde komen.	
2.2		Dergelijke activiteiten (publiekstrekkingen) mogen niet leiden tot verkleining van gebieden die zoveel mogelijk het oorspronkelijke karakter moeten houden, te weten Landbouwgebied en Buitens. Afwegingen moeten in het MER helder worden uiteengezet.	De relatie tussen recreatie en landschap is in de startnotitie benoemd als ontwerp vraag (zie onderzoek 4 in paragraaf 5.1.2). Dit onderwerp zal in het MER aan de orde komen.	
2.3		Bereikbaarheid van agrarisch bestemmingsverkeer ontbreekt in de benoemingen. Afwegingen moeten worden getoetst in het MER.	De gevolgen voor de landbouw, zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3), in algemene zin in het MER aan de orde komen. Hierbij wordt ook aan de bereikbaarheid c.q. ontsluitingsstructuur aandacht besteed. Belangen van individuele	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	
2.4		Door verlies van openheid in het gebied door woningbouw en kassen worden weidevogels verdrongen. Bomenlanen zorgen vervolgens voor kansen voor de natuurlijke vijanden van de weidevogels. Vergroting van het wateroppervlak zal leiden tot een verdere onwenselijke toename van het aantal (overzomerende) ganzen. Dit alles is onwenselijk in het licht van het nationale beschermingsbeleid voor weidevogels.	Deze onderwerpen zullen conform het beoordelingskader in de startnotitie (zie tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5) in het MER aan de orde komen.	
2.5		Het Waterrijk zal ganzen aantrekken. Dit is ongewenst in het licht van de overlast voor de agrarische gewasproductie. Beperking van de overlast moet in het MER aan de orde komen.	Mogelijke schade in brede zin door vernatting zal, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	1
2.6		De geplande ontgronding behelst meer dan 30 ha en is daarom m.e.r.-plichtig. Dit staat niet correct in de startnotitie.	Op pagina 5, 2 ^e alinea van de startnotitie is vermeld dat de beoogde ontgronding niet grootschalig genoeg is om m.e.r.-plichtig te zijn. De ontgronding betreft naar schatting slechts een oppervlakte van circa 30 ha; de m.e.r.-plichtige grens ligt op 100 ha. Verder wordt op genoemde pagina vermeld dat er in het MER echter voldoende aandacht zal dienen te zijn voor de effecten van deze activiteiten, daar ze onderdeel uitmaken van de ontwikkeling van het	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			park.	
2.7		Ontgrondingen hebben grote invloed op de waterhuishouding van de omliggende landbouwgebieden. Er is sprake van tegenstrijdige belangen tussen wetland en landbouw. Deze tegenstrijdigheden moeten in het MER worden benoemd.	Deze onderwerpen zullen conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
2.8		Wetlands kunnen negatieve effecten hebben op dier- en volksgezondheid, in de vorm van muggen en knutten, die als tussengastheer functioneren voor ziektes als blauwtong. Een toename van muggen en knutten kan zo leiden tot grote directe en indirecte economische schade voor de landbouw. Ook zou het park en de ecologische verbindingen kunnen leiden tot meer teken. Op dit gebied zou deskundigheid moeten worden geraadpleegd, bijvoorbeeld het Centraal Veterinair Instituut van Wageningen Universiteit in Lelystad.	Mogelijke schade in brede zin door vernatting zal, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	1
2.9		De uitstoot van fosfaat en nitraat in het water van de Oostvaardersplassen is aanmerkelijk hoger dan de normen voor de landbouw. Het is onjuist dat voor natuurgebieden soepelere normen gelden. Daarnaast stoten wetlands methaangas uit. Dit is tegenstrijdig met het klimaatbeleid.	Het is niet zo dat voor natuurgebieden soepelere waterkwaliteitsnormen gelden. De waterkwaliteit zal conform het beoordelingskader dat in de startnotitie is opgenomen (zie tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
2.10		De veronderstelling dat het landschap is versnipperd en is achteruitgegaan is niet van toepassing op Park Lingezegen maar juist op het omliggende gebied. Het zijn juist onder meer de VINEX-locaties die het landschap van het rivierengebied nadelig beïnvloeden. In de startnotitie wordt een onbetrouwbare voorstelling van zaken gegeven.	In het MER zal de feitelijke situatie van het landschap uitgebreid worden beschreven.	
2.11		Toename van de recreatie mag geen beperkingen opleggen aan de bestaande veehouderijen of aan de ontwikkelingsmogelijkheden. De sector is de peiler van het cultuurlandschap. In het MER moet een economische analyse worden gemaakt van de functieverandering.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1) in het MER	2

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	
2.12		Een homo-ontmoetingsplaats is niet wenselijk voor de omwonenden, mede in verband met de veiligheid van schoolgaande kinderen.	Een dergelijke ontmoetingsplaats is geen onderdeel van de plannen en daarom niet relevant voor het MER.	
2.13		Zwerfafval en illegale dumpingen zijn nu al een probleem. Er moet aandacht zijn voor dit probleem in relatie tot de inrichting van het park met bijvoorbeeld aanplantingen.	Door handhaving van de milieuregels wordt getracht dit probleem zoveel mogelijk aan te pakken. Verder speelt dit aspect t.z.t. een rol bij inrichting en beheer van het park.	
2.14		Het MER moet objectief zijn en op basis van de meest actuele kennis. Alle procedures moeten zorgvuldig worden doorlopen en men mag niet voor de muziek uitlopen, zoals recentelijk is gebeurd met de illegale aanleg van een waterpartij in het kader van de Landinrichting Overbetuwe Oost.	Het MER moet voldoen aan de wettelijke eisen. Voor de realisatie van werken moeten de wettelijke procedures in acht worden genomen en de benodigde vergunningen/ontheffingen zijn verleend. De gemeente zal hierop toezien.	
3.1	H. Spoelstra Landgraafstraat 96 6845 ED Arnhem	Geluid is niet alleen van belang voor woningen, maar ook voor de recreanten in het gebied. Te veel geluid doet afbreuk aan de recreatieve waarde van het park. Dit is niet genoemd in de startnotitie.	Het gewenste geluidniveau voor recreanten zal, conform de Richtlijnen (hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen.	
3.2		De duisternis staat onder druk door de verstedelijking. Vanuit belangengroepen en vanuit overheden is druk om lichtvervuiling en lichthinder terug te dringen en om donkertebeleid te voeren. Bij lichthinder gaat het erom dat omwonenden en recreanten niet direct 'in de lamp kijken'. Bij lichtvervuiling gaat het erom dat de duisternis wordt beschermd. In het Waterrijk is de lichtvervuiling een factor 10 hoger dan het natuurlijk niveau, zo blijkt uit een door de provincie	Lichthinder en lichtvervuiling zal, conform de Richtlijnen (hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		gemaakte donkertekaart van het KAN gebied. Zie ook het Activiteitenbesluit artikelen 2.1-h en 2.1-q. In het MER moeten deze aspecten nader worden uitgewerkt.		
4.1	Waterschap Rivierenland ing. T.M.P. Riemersma coördinator Integraal Waterbeheer postbus 599 4000 AN Tiel	De bergingsopgave die volgt uit de Normenstudie Overbetuwe (Grontmij, 2006), bedraagt 200.000 m3.	Met de bergingsopgave zal rekening worden gehouden.	
4.2		Wij verzoeken u in het vervolg ook de resultaten van geohydrologische onderzoeken mee te nemen, zoals dat van IWACO.	De geohydrologie zal zowel in de planvorming als in het MER aan de orde komen. De resultaten van geohydrologische onderzoeken zullen daarbij worden betrokken.	
4.3		Aan de beoordelingscriteria moet het aspect wegzijging worden toegevoegd bij het onderdeel grondwater.	Het criterium wegzijging is begrepen onder het aspect grondwater dat in tabel 5.3 in de startnotitie is opgenomen. Dit onderwerp zal dus in het MER aan de orde komen.	
4.4		Naast wegzijging is ook beheer- en onderhoudbaarheid van het watersysteem van belang. Dit aspect moet worden toegevoegd aan de beoordelingscriteria.	Dit onderwerp zal worden meegenomen bij de planontwikkeling.	
4.5		Ook moet aandacht worden besteed aan de kwalitatieve effecten op het oppervlaktewater, naast kwantitatieve. Het moet gaan om een integrale beschouwing van het functioneren van het waterbergingsgebied.	De waterkwaliteit en de robuustheid van het watersysteem zullen conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
4.6		Het Waterschap beschikt over een gebiedsdekkend	Van dit aanbod zal indien nodig of	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		grondwatermodel. Dit model kan, indien gewenst, worden gebruikt om de effecten van het project in beeld te brengen.	gewenst, gebruik worden gemaakt.	
5.1	Land- en Tuinbouworganisatie Noord vestiging Deventer T.H.H. van Vuren postbus 126 7400 AC Deventer	LTO verzoekt om inzicht te verschaffen in de economische effecten van het plan op de bestaande land- en tuinbouwbedrijven. Hierbij moet rekening worden gehouden met de specifieke kenmerken van de verschillende sectoren zoals (melk)veehouderij, fruitteelt, bomenkwekerij etc.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin en mogelijke schade in brede zin door vernatting, zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1 en hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	1 en 2
5.2		Er is een goede regeling nodig voor het compenseren van de agrariërs in de vorm van grond. Er moet een goede regeling komen voor het verplaatsen van agrarische bedrijven.	Hieraan zal aandacht worden besteed bij de planvorming.	
5.3		In de effectbeoordeling moet in de vorm van een Landbouw Effectrapportage worden onderzocht wat de effecten zijn op • verkaveling en verlies van gronden • de waarde van gronden en gebouwen; • de bereikbaarheid van bedrijven en percelen voor landbouwverkeer; • verplaatsters (speciaal in verband met proces en communicatie; • loonwerkers.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	2
5.4		Het gebied dat agrarisch zal blijven (300 ha) is minimaal ten opzichte van het plangebied (1.500 ha). Er zijn kansen om het park meer te integreren in de land- en tuinbouw. Dit alternatief zou moeten worden onderzocht.	In het MER zal, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1), de verhouding tussen landbouwgebied en andere functies worden onderbouwd.	2

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
5.5		Draagvlak bij partijen is een belangrijk uitgangspunt voor het gebied.	Dit standpunt wordt onderschreven. Vanwege het belang van draagvlak wordt door initiatiefnemer regelmatig met belanghebbenden en de klankbordgroep Park Lingezegen overleg gevoerd over de planontwikkeling. Ook zijn er diverse informatie-avonden gehouden.	
5.6		LTO ondersteunt de inspraakreacties van de KvK en Greenport op de startnotitie.	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	
6.1	Werkgroep Integratie Gehandicapten M. Giebels, Julianaplein 1 6524 AG Nijmegen	De werkgroep mist in de startnotitie aandacht voor 'design for all', dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met ouderen en mensen met een functiebeperking. Met deze groep 'grensbepalers' moet rekening worden gehouden bij het ontwerp van het park.	De belangen van de 'grensbepalers' zullen met name aan de orde komen bij de planuitwerking.	
6.2		Bij het beoordelen van ontwerpen, onder meer de locatie van voorzieningen, moet rekening worden gehouden met bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid door mensen met een beperking.	Zie het voorgaande punt.	
7.1	Maatschap H.J en J.H. Bouwman Kamervoor 24 6687 LB Angeren	De maatschap heeft al eerder aangegeven het niet eens te zijn met het plan. Het steekt dat een grondeigenaar geen invloed heeft op de plannen.	De grondeigenaren kunnen in het kader van de inspraak en de wettelijke procedures voor de ruimtelijke plannen hun mening geven. Bij de besluitvorming worden hun belangen en alle overige betrokken belangen afgewogen.	
7.2		De bedrijfsvoering binnen het park wordt bemoeilijkt door wateroppervlakken, wetlands, bomen en struiken, met als gevolg onder meer overlast door ganzen, ander ongedierte en schaduw	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin en mogelijke schade in brede zin door vernatting zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie	1 en 2

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			(tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1 en hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	
7.3		Het gebied Buitens kan beter buiten het park vallen, omdat het ten oosten van het spoor en de geplande snelweg ligt. Het kan beter worden toegevoegd aan het oostelijk komgebied en worden beheerd door agrariërs die het met goed rentmeesterschap bewaken.	De begrenzing van het park ligt vast in het Masterplan en staat niet ter discussie in het MER. In het MER zal, conform paragraaf 2.3 van de startnotitie, nut en noodzaak van het programma nader worden onderbouwd. .	
7.4		De maatschap wil van gedachten wisselen over de wederzijdse mogelijkheden.	De Parkorganisatie en de gemeente staan open voor overleg.	
8.1	F. Doeze Jager en H.P. Doeze Jager – Heesbeen Kerkstraat 6 6661 NS Elst	Er zijn te veel plannen voor een klein gebied. Het gebied slibt nu al dicht. Aan de noordkant van het gebied liggen de afritten van drie Rijnbruggen. Het Gelredome legt regelmatig het verkeer lam. Publiekstrekkingen erbij verergert dit probleem. Dit is ook gevaarlijk in de situatie dat er een ramp plaatsvindt.	De inpassing van publiektrekkingen in de verkeersstructuur is als ontwerpvrage in de startnotitie benoemd (zie onderzoek 2 in paragraaf 5.1.2). Dit onderwerp zal in het MER aan de orde komen.	
8.2		De heer en mevrouw Doeze Jager – Heesbeen hebben slechte ervaringen met de ontwikkeling in het gebied. Ze hebben veel hinder ondervonden van de aanleg van de plassen en schade aan gebouwen. Op de verrommeling van het gebied rond de plassen is nooit actie genomen. Er is jarenlang puin in de plassen gedumpt en de distelgroei rond de plassen heeft het bedrijf nadelig beïnvloed. De Raad van State heeft destijds gesteld dat alle grond en transportstromen aan de noordzijde van de Rijkerswoerdse plassen gesitueerd moeten blijven.	Hinder voor omwonenden door realisatie van plannen is niet geheel te voorkomen. In tabel 5.3 van de startnotitie is onder het onderwerp 'Tijdelijke effecten' opgenomen dat verkeershinder door werkverkeer en hinder door werkzaamheden (m.n. bij ontgravingen) worden onderzocht in het MER. Door handhaving van de milieuregels wordt getracht het probleem van illegale dumpingen aan te pakken.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			Verder speelt dit aspect t.z.t. een rol bij inrichting en beheer van het park.	
8.3		De plannen voor het park zijn nadelig voor het bedrijf en de leefomgeving van omwonenden. Ze leiden tot waardevermindering, tot gezondheidsrisico's, tot nog meer overlast door ganzen en tot sociale onveiligheid.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin en mogelijke schade in brede zin door vernatting zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1 en hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	1 en 2
8.4		Het gebied zoals het nu is heeft een educatieve waarde. Er is behoefte aan wandel- en fietspaden vlak bij de woonwijken en niet aan kanovaren. Tegen een redelijke vergoeding kunnen de bewoners het gebied onderhouden. Maak de Kerkstraat verkeersluw, alleen voor landbouw- en bestemmingsverkeer.	Dit onderwerp zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
9.1	Dienst Landelijk Gebied, Landinrichtingscommissie Over Betuwe Oost R.S. Talsma postbus 9079 6800 ED Arnhem	DLG schetst de procedure van de lopende ruilverkaveling, die een omvang heeft van 4.700 ha. Deze is nog niet afgerond. Op 22 augustus 2006 is door GS een planwijziging vastgesteld waarin Park Lingezegen is meegenomen. Het Plan van Toedeling en de Lijst der Geldelijke Regelingen moeten nog plaatsvinden.	Deze informatie wordt voor kennisgeving aangenomen.	
9.2		Onderzoeken van de effecten op de landbouw in de m.e.r. is van groot belang. Door diverse ruimteclaims komt de landbouw steeds meer onder druk te staan. De landbouw draagt juist ook bij aan de kwaliteit van het landschap.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin en mogelijke schade in brede zin door vernatting zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen	1 en 2

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			(paragraaf 3.1 en hoofdstuk 5) in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	
9.3		De Landinrichtingscommissie vraagt om bij de nadere uitwerking van het plan rekening te houden met de landinrichtingsprocedure en de belangen vanuit het landinrichtingsplan en vraagt om de commissie tijdig te informeren. Het landinrichtingsplan is bijgevoegd: Ontwerp-planwijziging ex artikel 84 van de Landinrichtingswet, 22 augustus 2006, vastgesteld door GS	Met de landinrichting zal bij de planvorming rekening worden gehouden. De landinrichtingscommissie wordt in het kader van het vooroverleg over de ruimtelijke plannen geïnformeerd.	
10.1	H.A.E. Van den Berg Baalsestraat 7 6685 AA Haalderen	Inspreker maakt bezwaar tegen een aantal elementen in het plan, onder meer: • natuurvriendelijke oevers bij de Baalsestraat • beplantingen bij de Baalsestraat • niet verhardten van ontsluitingswegen • uitbreiding van waterpartijen (met als gevolg schade door watervogels) • het gebruik van schouwpaden door derden	De opmerkingen hebben geen betrekking op de richtlijnen voor het MER, maar betreffen meer de inhoud van het bestemmingsplan. Ze zullen dan ook worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan. Mogelijke schade in brede zin door vernatting zal, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen.	1
10.2		De gronden in de Betuwe zijn van zeer goede kwaliteit, in verband met de voedseltekorten mogen deze niet uit de productie worden genomen.	Dit onderwerp zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
10.3		Er is in de regio voldoende recreatiegebied aanwezig: de Veluwe, het Rijkswald, parken en de uiterwaarden.	Het park is in eerste instantie met name bedoeld als uitloopgebied dicht bij huis voor de bewoners van het gebied tussen Rijn en Waal.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			Daarnaast is de doelstelling van het park om de recreatiedruk op andere recreatiegebieden in de regio, zoals bijv. de Ooijpolder, niet verder te laten toenemen.	
11.1	J.W.M. Neijenhuis Zandsestraat 13 6681 KB Bommel	Inspreker geeft complimenten voor het plan in hoofdlijnen.	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	
11.2		Inspreker heeft bezwaar tegen een recreatieve weg tussen zijn/haar perceel (Zandsestraat 13) en dat van Zandsestraat 15. Dit is ongewenst in verband met veiligheid en privacy. Inspreker wil hiervoor geen grond afstaan. Inspreker geeft een suggestie voor een alternatieve ligging van de recreatieve weg.	De opmerkingen hebben geen betrekking op de richtlijnen voor het MER. Ze zullen worden afgewogen in het kader van het uitwerken van het ontwerp.	Kaartjes met alternatieve ligging van recreatieve weg bij de zienswijze gevoegd.
11.3		Daarnaast geeft inspreker suggesties voor de inrichting: - rechte wandelwegen geven een gekunsteld beeld, maak het wat speelser, met bankjes en een schuilhut; - graag variatie in de aanplant, denk hierbij aan hoogstam fruitbomen; - de kassen laten staan is goed voor het in stand houden van het buurtschap.	Zie de reactie bij het vorig punt.	
12.1	Mr. J.T.A.M. van Mierlo, namens J van Manen en E.F.J van Manen-Maassen Sillestraat 2 6662 NT Elst	Het bedrijf van Insprekers ondervindt hinder van diverse ontwikkelingen in het gebied, zoals de plannen van de Landinrichtingscommissie (natuurvriendelijke oevers) en daar bovenop Park Lingezege. In het MER moet aandacht worden besteed aan cumulatie van besluitvorming.	In het MER zal volgens de gebruikelijke systematiek (zie paragraaf 3.2.1. van de startnotitie) de invloed van autonome ontwikkelingen worden beschreven. Daarmee worden de effecten van genomen en nog te nemen besluiten afzonderlijk zichtbaar gemaakt.	
12.2		Inspreker meent dat het Landbouwwand geen groene en recreatieve ontwikkeling mag krijgen. Er mag geen beperking van de agrarische productie plaatsvinden en daartoe mogen geen recreatie- en natuurwaarden (zoals in	Ingevolge het Masterplan blijft het Landbouwwand hoofdzakelijk agrarisch. Gevolgen voor de landbouwstructuur	2

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		de vorm van een ecologische verbinding) worden toegevoegd. De landbouw is al zwaar getroffen door de ecologische zone in het kader van de landinrichting. Dit gebied is van groot belang voor de voedselproductie. Het Landbouwwand kan aldus in het Bestemmingsplan Buitengebied van Elst blijven.	van het gebied in algemene zin zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (zie tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	
12.3		Als de gemeente Arnhem als belangrijke partner de bestuursovereenkomst niet tekent, behoort het plan niet in procedure te worden gebracht.	Deze opmerking betreft niet de richtlijnen voor het MER en wordt voor kennisgeving aangenomen.	
12.4		Het zal moeilijk zijn in het MER tot 2025 vooruit te kijken. Daarom zou na 2013 opnieuw de balans moeten worden opgemaakt en zou nog niet alles moeten worden vastgelegd. Daarbij moet binnen het Landbouwwand flexibiliteit blijven bestaan.	De structuurvisie en het bijbehorende plan-MER zullen een doorkijk tot 2025 geven op basis van het in het Masterplan Park Lingezegen opgenomen Streefbeeld 2025 voor de publieke uitrusting. In de bestemmingsplannen wordt de basisvariant van de publieke uitrusting geregeld. Het is de bedoeling deze te realiseren voor eind 2013. Een bestemmingsplan moet ingevolge artikel 3.1, lid 2, van de Wet ruimtelijke ordening binnen 10 jaar worden herzien. Verder kan een bestemmingsplan tussentijds worden herzien bij nieuwe inzichten of nieuwe initiatieven.	
12.5		Inspreker meent dat er op voorhand duidelijkheid moet bestaan over de financiering van de plannen. Als de financiering onvoldoende is, moeten de plannen worden aangepast.	De financiële uitvoerbaarheid van de plannen moet uiteindelijk worden verantwoord in de toelichting bij de bestemmingsplannen.	
12.6		In het MER moet aandacht worden besteed aan de huidige	De cultuurhistorische waarden zullen	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		cultuurhistorische waarde van het landschap. Dit is wel degelijk aantrekkelijk. Bestaande waarden met de bijbehorende biotopen mogen niet klakkeloos worden vervangen door 'nieuwe natuur'.	in het MER aan de orde komen (zie tabel 5.3 van de startnotitie). .	
12.7		Inspreker pleit ervoor plan-MER en besluit MER niet te koppelen.	Plan-MER en besluit-MER worden gekoppeld voor zover het de zogenoemde publieke uitrusting (inrichting) en kleine en middelgrote private initiatieven betreft (zie tabel 1.1. in de startnotitie). Voor eventuele grote publiekstrekkingen wordt indien nodig een aparte besluit-MER opgesteld.	
12.8		Het MER mag niet worden gebruikt als legitimatie om het bestaande landschap drastisch te wijzigen. Als dat de bedoeling is moet er geen MER worden gemaakt en moet worden besloten tot een kleinere functiewijziging van 250 ha.	In het MER zullen de effecten van de geplande functiewijziging in kaart worden gebracht. Het is geen legitimatie voor de functiewijziging maar een hulpmiddel bij de besluitvorming over de functiewijziging.	
12.9		Er kan geen sprake zijn van het vergraven van grote oppervlakken voor natte natuur. Dit levert problemen voor de landbouw, zoals insecten, ganzen en onkruid. Inspreker meent dat waterberging geen doel op zich mag zijn. Er moet worden gezorgd voor een (laag) grondwaterpeil en een laag peil van de Linge. Zorg daarbij voor multifunctionele hoge droge weilanden.	De noodzaak tot waterberging vloeit voort uit de Normenstudie Overbetuwe van het Waterschap. Diverse aspecten betreffende water en mogelijke schade in brede zin door vernatting zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	1
12.10		De plaatselijke landschapsbeheerders (de agrariërs) dienen	Dit standpunt wordt onderschreven.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		te worden geconsulteerd over wijzingen in het landschap vanwege de invloed op de bedrijfsvoering. De visie van de bewoners moet herkenbaar terugkomen in het gebied.	Vanwege het belang van draagvlak wordt door initiatiefnemer regelmatig met belanghebbenden en de klankbordgroep Park Lingezegen overleg gevoerd over de planontwikkeling. Ook zijn er diverse informatie-avonden gehouden.	
12.11		In de ambitie van bestuurders is te weinig aandacht voor de landbouw. Onterecht want dit is de economische drager in het gebied.	In het MER zal, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1), de verhouding tussen landbouwgebied en andere functies worden onderbouwd.	2
12.12		Inspreker meent dat geen gericht onderzoek is uitgevoerd naar de wensen van toekomstige bezoekers van het park. Dit moet alsnog gebeuren.	In het MER zal conform paragraaf 2.3 van de startnotitie nut en noodzaak van het programma worden onderbouwd.	
12.13		Het uitloopgebied moet zich beperken tot de randen van de bebouwing.	Zie de reactie bij het vorige punt. De begrenzing van het plan staat niet ter discussie in het MER.	
12.14		Inspreker meent dat er aandacht moet zijn voor de wegenstructuur in het gebied. De Lingewal zal voor alle verkeer een hoofdader moeten blijven om het gebied bereikbaar te houden.	In de startnotitie is de gewenste verkeersstructuur benoemd als belangrijke onderzoeksvraag (zie tabel 5.3). Dit onderwerp zal in het MER aan de orde komen.	
13.1	Stichting Gehandicaptenplatform Overbetuwe, Arnhems Platform Chronisch zieken en Gehandicapten, Stichting de Tussenstroom	De organisaties zetten zich in voor bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de voorzieningen voor mensen met een functiebeperking. In de startnotitie zijn geen criteria opgenomen voor deze aspecten. Dit zou wel moeten gebeuren. Bij het park moet worden uitgegaan van Design for all. Dit is ook het overheidsbeleid. Zie ook de regels die er zijn voor het ontwerpen voor iedereen:	Deze opmerkingen hebben geen betrekking op de richtlijnen voor het MER. De belangen van de 'grensbepalers' zullen met name aan de orde komen bij de planuitwerking.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
	Lingewaard, p.a. dhr. O. van Dijk Margrietstraat 5 6851 LC Huissen	Handboek voor Toegankelijkheid, de ASVV (CROW) en de website Natuur zonder drempels.		
14.1	Mevr. P.H. van Oosterwijk Breedlersestraat 15 6662 NP Elst	In de plannen is onvoldoende aandacht voor de privacy en het woongenot van de huidige bewoners van het plangebied. Dit moet in de beoordeling worden meegenomen.	Deze aspecten zijn niet relevant voor het MER. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	
14.2		Inspreker verzoekt om mogelijke verergering van de wateroverlast door de plannen in de beoordeling mee te nemen.	Gevolgen voor de landbouwstructuur in algemene zin en mogelijke schade in brede zin door vernatting zullen conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5), in het MER aan de orde komen.	1 en 2
14.3		Verder zou aandacht moeten worden besteed aan zwerfvuil en uitwerpselen van honden en paarden.	Door handhaving van de milieuregels wordt getracht dit probleem zoveel mogelijk aan te pakken. Verder speelt dit aspect pas een rol t.z.t. bij inrichting en beheer van het park.	
14.4		Naast muggen en knutten kunnen ook meer ratten komen door vernatting van het gebied. Graag meenemen in de beoordeling	Zie de reactie op punt 14.2.	1
14.5		Er moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van zoogdieren in het gebied.	Dit onderwerp zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
14.6		Verder moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van onder meer Gelredome, Rijnhal en	Bij de beoordeling van de effecten van het park zal, conform paragraaf 3.2.1.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		Goffertpark.	van de startnotitie, rekening worden gehouden met de bestaande situatie en al geplande ontwikkelingen.	
14.7		Het plangebied is gedurende een lange periode frontgebied geweest tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dit is bepalend voor de indeling van het gebied. Inspreker verzoekt dit mee te nemen,	Aan de cultuurhistorie zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aandacht worden besteed.	
14.8		Duurzaamheid is meer dan meervoudig ruimtegebruik. Het heeft ook te maken met materiaalgebruik en de uitvoering van werkzaamheden. Graag meenemen in de beoordeling.	Het begrip duurzaamheid in de zin van materiaalgebruik speelt met name een rol bij detailontwerp, bouw en aanleg en is in dit stadium voor het MER niet van belang.	
15.1	W.W.P.M Veens en M.J. Veens-Tap Kerkstraat 1 6661 NS Elst	Insprekers begrijpen niet waarom het mooie Betuwse landschap ingrijpend moet veranderen, ten koste van de bewoners. Er is geen behoefte aan water of moeras; mensen willen fietsen en hardlopen en dat wordt al volop gedaan. De plas wordt maar weinig gebruikt, aan meer water is geen behoefte.	In het MER zal conform paragraaf 2.3 van de startnotitie nut en noodzaak van het programma worden onderbouwd.	
15.2		Er is veel onduidelijkheid over wat er gaat gebeuren en het beeld is veel te rooskleurig.	Een ieder heeft kennis kunnen nemen van de startnotitie, waarin de plannen globaal zijn beschreven. De structuurvisie en de bestemmingsplannen zullen meer concrete informatie bieden.	
15.3		Insprekers willen weten hoe het water gaat ontstaan, hoelang de werkzaamheden duren, wie het gaat beheren en onderhouden en hoe ganzen en ongedierte in toom worden gehouden.	Hieraan zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5) in het MER aandacht worden besteed.	1
15.4		Insprekers hebben een boerderijwinkel die een mooie aanvulling kan zijn op het plan. Verder willen ze graag met hun loonbedrijf werkzaamheden verrichten.	Bij de bestemmingsplannen kan bekeken worden of plannen van insprekers inpasbaar zijn.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
16.1	G.B.K. Steenhof Langstraat 5 6691 EA Gendt	Inspreker mist in de startnotitie aandacht voor de bewoners met economische activiteiten c.q. agrarische activiteiten. Er is geen aandacht voor het verantwoord werken van de agrariërs en voor de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin zullen conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1) in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	2
16.2		Er wordt voorbijgegaan aan de cultuurhistorische waarden die het gebied nu al heeft.	Aan de cultuurhistorische waarden zal in het MER aandacht worden besteed (zie tabel 5.3 van de startnotitie).	
16.3		Inspreker vindt autoverkeer aantrekkende activiteiten ongewenst. Het verkeersnet is nu al ontoereikend. Het gebied nog voller maken met publiekstrekkingen zal leiden tot nog meer auto's.	De inpassing van publiektrekkers in de verkeersstructuur is als ontwerp vraag in de startnotitie benoemd (zie onderzoek 2 in paragraaf 5.1.2). Dit onderwerp zal in het MER aan de orde komen.	
17.1	Klankbordgroep Park Lingezen mevr. J. Vlam d'Almarasweg 143 6525 DV Nijmegen	De klankbordgroep zou graag het recreatieve belang in termen van onder meer een fijnmazige toegankelijkheid, belevingswaarde en natuurlijke en landschappelijke inrichting nadrukkelijker verwoord willen zien. De recreatieve functie is de belangrijkste functie van Park Lingezen. Dit moet niet beperkt zijn tot 'bereikbaarheid van voorzieningen'.	In paragraaf 3.2.3. van de startnotitie is aangegeven dat het ontwerp van een recreatief interessant recreatienetwerk een belangrijke onderzoeksvraag is. Een tweede belangrijke onderzoeksvraag in dit verband is de optimalisatie van landschapswaarden en recreatieve waarden in samenhang met elkaar. Hiervoor zullen alternatieven en varianten worden ontwikkeld. Hiermee krijgt het recreatieve belang vorm in de planuitwerking.	
17.2		In de startnotitie ontbreekt de informatie op welke wijze de verschillende uitwerkingen ten aanzien van de recreatieve	Zie de reactie bij het vorig punt. Voor het opstellen van het MER	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		functie zullen plaatsvinden en wie in het planteam daarvoor de expertise in zal brengen	worden door initiatiefnemer deskundige bureaus ingeschakeld.	
17.3		De klankbordgroep wordt graag geïnformeerd over de achtergrond en status van de doelen uit de bestuursovereenkomst, waar in paragraaf 2.2. van de startnotitie over wordt gesproken. Daarnaast wil de klankbordgroep graag een toelichting op enkele passages in de startnotitie en geeft tekstuele aanvullingen op de startnotitie.	In het overleg van de klankbordgroep met de stuurgroep kunnen deze onderwerpen besproken worden. De tekst van de startnotitie, zoals ontvangen van de initiatiefnemer, Gedeputeerde Staten van Gelderland, kan niet worden aangevuld of gewijzigd.	
17.4		Er wordt gesproken over extensieve recreatie, maar het is de verwachting dat de wandel- en fietspaden intensief zullen worden gebruikt.	In dit verband wordt met extensieve recreatie bedoeld op wandelen en fietsen. Onder intensief gebruik van wandel- en fietspaden wordt geen intensieve recreatie verstaan.	
17.5		Het thema 'verbinding' dient als puzzel te worden toegevoegd aan paragraaf 3.2.3 van de startnotitie. Een fundamenteel vraagstuk is de verbinding met de omringende wijken, de verbinding van de verschillende parkdelen tot één geheel als ook van het park met gebieden en voorzieningen aangrenzend en elders in de gehele regio. De klankbordgroep wil als uitgangspunt genoemd zien dat de verschillende verkeersstromen zoveel mogelijk in ruimte en tijd te scheiden om de belevingswaarde van het park zo maximaal mogelijk te laten zijn.	De verbinding met de omringende wijken is onderdeel van de in de startnotitie genoemde ontwerp vragen met betrekking tot een recreatief netwerk en de optimalisatie van landschaps- en recreatiewaarden (zie paragraaf 3.2.3 van de startnotitie). Ook scheiding van verkeersstromen maakt hiervan onderdeel uit.	
17.6		De klankbordgroep stelt voor om de volgende beoordelingscriteria voor de recreatieve functie toe te voegen: • bereikbaarheid • belevingswaarde • ontsluiting • toegankelijkheid (als intrinsieke kwaliteit)	Het ontwerp van een interessant recreatienetwerk is als ontwerp vraag in de startnotitie benoemd (paragraaf 3.2.3 van de startnotitie). Bereikbaarheid en toegankelijkheid zullen conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			MER aan de orde komen.	
17.7		De klankbordgroep wil graag op verschillende momenten in het planproces gelegenheid krijgen haar visie kenbaar te maken en input te leveren. Dit geldt onder meer voor het ontwerp van het Waterrijk en het verkeersonderzoek.	De klankbordgroep zal regelmatig worden geïnformeerd en in de gelegenheid worden gesteld om de stuurgroep over de planontwikkeling te adviseren.	
18.1	Kamer van Koophandel Centraal Gelderland, mevr. R. van Wieringen Postbus 9292 6800 KZ Arnhem	De Kamer van Koophandel meent dat er naast aandacht voor nieuwe functies ook aandacht moet zijn voor de bestaande bedrijvigheid in het gebied. Zo zal rekening moeten worden gehouden met het bestaande glastuinbouwgebied dat van groot regionaal belang is.	Bij de beschrijving van het gebied en het milieu ter plaatse zal, indien relevant, ingegaan worden op de bestaande glastuinbouw. Bij de beoordeling van de effecten van het park zal, conform paragraaf 3.2.1. van de startnotitie, rekening worden gehouden met de bestaande situatie en al geplande ontwikkelingen. Verder zullen de gevolgen voor de landbouwstructuur in brede zin conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1) in het MER aan de orde komen.	Reactie is mede namens Greenport Arnhem Nijmegen ingediend. 2
18.2		De Kamer van Koophandel wijst op een aantal andere zaken waar in het onderzoek rekening mee gehouden zou moeten worden: • de ontsluiting van het gebied; • de bereikbaarheid, die onder grote druk staat; • de A15 corridor Betuwse Bloem; • de doortrekking van de A15; • het containeruitwisselpunt Valburg; • het voornemen om de golfbaan uit te breiden.	In tabel 4.1 van de startnotitie zijn de ontwikkelingen en plannen in en om het plangebied genoemd. Bij het opstellen van het MER zal nader worden bepaald welke plannen deel uitmaken van de autonome ontwikkeling. Dat is afhankelijk van de status van de plannen op dat moment. In de startnotitie is de gewenste verkeersstructuur benoemd als belangrijke onderzoeksvraag. Dit	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			onderwerp zal in het MER aan de orde komen.	
18.3		De Kamer van Koophandel wijst op het concept Crystal Palace, waarin een combinatie plaatsvindt van recreatie en glastuinbouw. De Kamer van Koophandel gaat er van uit dat met 'grotere publiekstrekkende functies' ook een dergelijk concept wordt bedoeld en dat dit concept dus in die zin wordt meegenomen in het onderzoek.	In het MER wordt op het niveau van een plan-MER onderzocht welke locaties geschikt zijn voor de vestiging van grote publiekstrekkers. Het concept Crystal Palace zou hieronder kunnen vallen. Mogelijk moet hiervoor later ook nog een besluit-MER worden opgesteld.	
19.1	Mw. H.J.G. Reijnen-Jansen Dikelsestraat 6 6681 LD Bommel	Inspreker is van mening dat men zich bij de plannen moet realiseren dat de landbouw de economische drager is van het gebied. Zij mist in de startnotitie een aantal punten van belang voor de agrarische bedrijfsvoering, namelijk: • areaalverkleining; • risico op schade door vernatting; • beperking van de landbouwstructuur; • ruimte voor ontwikkeling van bestaande bedrijven.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin en schade door vernatting zullen conform de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1 en hoofdstuk 5) in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	1 en 2
19.2		De gemeente Arnhem heeft de bestuursovereenkomst niet ondertekend. Het achterwege blijven hiervan zou gevolgen moeten hebben voor de plannen; als een belangrijke partner niet wil meedoen heeft dit gevolgen voor politiek en financieel draagvlak.	Deze opmerking betreft niet de richtlijnen voor het MER en wordt voor kennisgeving aangenomen.	
19.3		Het nut en de noodzaak voor Park Lingezegen is niet uitgesproken. Er heeft geen gericht onderzoek plaatsgevonden naar de wensen van de bewoners, omwonenden en toekomstige bezoekers.	In het MER zal conform paragraaf 2.3 van de startnotitie nut en noodzaak van het programma worden onderbouwd. .	
19.4		Het huidige wegennet kan de uitbreiding van de VINEX-wijken al niet aan. Het regio+ programma verdraagt zich niet met de gewenste verkeerssluwigheid rond het park Lingezegen.	De inpassing van publiektrekkers in de verkeersstructuur is als ontwerpvraag in de startnotitie benoemd (zie onderzoek 2 in	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
			paragraaf 5.1.2). Dit onderwerp zal in het MER aan de orde komen.	
19.5		Bereikbaarheid van agrarisch bestemmingsverkeer ontbreekt in de benoemingen. Afwegingen moeten worden getoetst in het MER.	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1, in het MER aan de orde komen. Hierbij zal ook aandacht worden besteed aan bereikbaarheid c.q. ontsluitingsstructuur. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	
19.6		Binnen het plangebied bevinden zich al bijzondere natuurwaarden, zoals weidevogels, kenmerkende biotopen op akkerlanden en de Grote Modderkruiper in bestaande watergangen.	Dit onderwerp zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5) in het MER aan de orde komen.	
19.7		Door verlies van openheid in het gebied door woningbouw en kassen worden weidevogels verdrongen. Door nog meer verlies van het open karakter worden weidevogels weer verdrongen.	Zie de reactie bij punt 19.6.	
19.8		Het Waterrijk zal leiden tot meer overzomerende ganzen. Dit is nu al een toenemend probleem als gevolg van de verruwing van de uiterwaarden. Dit is ongewenst in het licht van de overlast voor de agrarische gewasproductie. Beperking van de overlast moet in het MER aan de orde komen.	Mogelijke schade in brede zin door vernatting zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (hoofdstuk 5) in het MER aan de orde komen.	1
19.9		Ontgrondingen hebben grote invloed op de waterhuishouding van de omliggende landbouwgebieden.	In het MER wordt aandacht besteed aan de effecten van de ontgroning.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		Er is sprake van tegenstrijdige belangen tussen wetland en landbouw. Deze tegenstrijdigheden moeten in het MER worden benoemd.	(zie pagina 5, 2 ^e alinea van de startnotitie). Verder komen in het MER aan de orde de gevolgen voor de landbouwstructuur in algemene zin (tabel 5.3 van de startnotitie, paragraaf 3.1 van de Richtlijnen).	2
19.10		Wetlands kunnen negatieve effecten hebben op dier- en volksgezondheid, in de vorm van muggen en knutten, die als tussengastheer functioneren voor ziektes als blauwtong en African Horse Sickness. Een toename van muggen en knutten kan zo leiden tot grote directe en indirecte economische schade voor de landbouw en de paardenactiviteiten op het bedrijf. Op dit gebied zou deskundigheid moeten worden geraadpleegd.	Zie de reactie bij punt 19.8.	1
19.11		De uitstoot van fosfaat en nitraat in het water van de Oostvaardersplassen is aanmerkelijk hoger dan de normen voor de landbouw. Het is onjuist dat voor natuurgebieden soepelere normen gelden. Daarnaast stoten wetlands methaangas uit. Dit is tegenstrijdig met het klimaatbeleid.	Het is niet zo dat voor natuurgebieden soepelere waterkwaliteitsnormen gelden. De waterkwaliteit zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
19.12		Aanleg van de pocketparken in De Buitens is niet wenselijk omdat dit het open cultuurlandschap aantast. Bestaande oude biotopen moeten niet worden vervangen door 'nieuwe natuur'. Het karakteristieke landschap is nu al aantrekkelijk.	De huidige landschappelijke waarden en de toekomstige landschappelijke waarden zullen in het MER aan de orde komen (tabel 5.3 van de startnotitie). .	
19.13		Recreatiedoelen moeten worden afgestemd op een goed functionerende landbouw. Toename van de recreatie mag geen beperkingen opleggen aan de bestaande veehouderijen of aan de ontwikkelingsmogelijkheden. Zonder economisch draagvlak moet de kostenbeheersing in	Gevolgen voor de landbouwstructuur van het gebied in algemene zin zullen, conform het beoordelingskader in de startnotitie (zie tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1) in het MER	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		twijfel worden getrokken. Hiervoor zijn nog geen onderbouwde exploitatieberekeningen beschikbaar.	aan de orde komen. In het MER dient de geplande verhouding tussen de oppervlakken voor natuur en recreatie enerzijds en voor resterend agrarisch gebruik anderzijds te worden onderbouwd. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan. De financiële uitvoerbaarheid van de plannen is geen onderwerp voor het MER, maar moet wel worden verantwoord in de toelichting bij de bestemmingsplannen.	2
20.1	J.G. Breunissen Dijkstraat 6 6674 AG Herveld	Inspreker beschouwt alle financiële middelen die nodig zijn voor de plannen als weggegooid overheidsgeld, aangezien alle onderdelen een negatieve invloed hebben op het rendement van het akkerbouwbedrijf van inspreker. Dit terwijl de meerwaarde voor de burger zeer beperkt zal zijn.	Conform paragraaf 2.3 van de startnotitie zal in het MER nut en noodzaak van het programma worden onderbouwd. Gevolgen voor de landbouwstructuur in algemene zin zullen conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) en de Richtlijnen (paragraaf 3.1) in het MER aan de orde komen. Belangen van individuele bewoners of ondernemers worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	2
21.1	J. Wiesman Rijkerswoerdsestra at 19a 6836 AG Arnhem	In de startnotitie wordt voorbij gegaan aan de functie en randvoorwaarden 'wonen en leven'. Dat moet expliciet worden meegenomen in het MER, zeker omdat over uitbreiding van bewoning wordt gesproken. Als randvoorwaarde zou moeten gelden het waarborgen van het ongehinderd voortbestaan van huidige en toekomstige bewoning en leefmilieu. Hierbij moet ruimte blijven voor	Het leefmilieu voor de huidige bewoners zal in het MER aan de orde komen (zie tabel 5.3 van de startnotitie). Belangen van individuele bewoners worden afgewogen in het kader van het bestemmingsplan.	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		particuliere initiatieven.		
21.2		Er moet aandacht worden besteed aan de effecten die de verandering van het grondwaterpeil kan hebben op (woon)huizen.	Dit onderwerp zal conform het beoordelingskader in de startnotitie (tabel 5.3) in het MER aan de orde komen.	
21.3		Er is aangegeven dat indien mogelijk zal worden afgestemd met het GGOR-traject (gewenste grond- en oppervlaktewaterregime) van het Waterschap. Dit lijkt inspreker eerder een gegeven.	In het kader van de voorbereiding van de plannen vindt er geregeld overleg met het Waterschap Rivierenland plaats.	
22.1	Onafhankelijke Nijmeegse Partij M. Verhagen Zwanenveld 65-03 6538 RV Nijmegen	De ONP betreurt het dat de gemeente Nijmegen geen betrokkenheid meer toont bij Park Lingezegen. De ONP ziet wel een rol, omdat het park de voortuin zal worden voor de Waalsprong. In een notitie aan Heemraad Teunissen gaat ONP in op deze materie. ONP staat achter de wens om een groen gebied te realiseren en dus geen 'tussenstad'. ONP is content met de locatie.	Deze opmerkingen worden voor kennisgeving aangenomen.	
22.2		ONP maakt een voorbehoud bij de plannen voor voorzieningen als een evenemententerrein, congresfaciliteiten en een golfbaan. Deze voorzieningen zijn in de steden al voorhanden en een dubbeling is niet noodzakelijk.	In het MER zal conform paragraaf 2.3 van de startnotitie nut en noodzaak van het programma worden onderbouwd.	
22.3		Er wordt niets gemeld over de mall-functies die Arnhem en Nijmegen willen ontwikkelen. Deze discussie wil ONP benoemen.	Indien de ontwikkeling van mall-functies invloed kan hebben op het park, zal worden gezien of dit moet worden meegenomen als autonome ontwikkeling in het MER. De opsomming van autonome ontwikkelingen in de startnotitie is niet limitatief.	
22.4		De cultuurhistorische en archeologische waarden van het gebied mogen wel zichtbaar worden gemaakt, maar niet	Aan de cultuurhistorische en archeologische waarden zal in het	

	naam inspreker	samenvatting zienswijzen	reactie	opmerkingen / aanpassingen richtlijnen
		worden veranderd of kapot gemaakt.	MER aandacht worden besteed (zie tabel 5.3 van de startnotitie).	
22.5		Op pagina 29 van de startnotitie staat dat de grote aantallen bezoekers niet kunnen worden onderzocht. Dat is jammer omdat de lokalisering van grote plannen daar wel van af hangt. ONP stelt een kleine MER voor zodra over die plannen duidelijkheid is.	In de startnotitie is aangegeven dat de precieze invulling van het programma voor grote publiekstrekkingen nog niet bekend is en dat als gevolg daarvan de bezoekersaantallen hiervoor nog niet bekend zijn. Hieraan zal aandacht worden besteed op plan-MER-niveau.	
23.1	Wijkraad Zwanenveld Zwanenveld 40-43 6538 XM Nijmegen	De wijkraad juicht de vorming van het park Lingezege toe. Dit zal de bezoekersintensiteit van de zuidelijke gelegen natuurgebieden verminderen. Dat is positief voor het stadsdeel.	Deze opmerking past binnen een van de doelstellingen van het park, namelijk om de recreatiedruk op andere recreatiegebieden in de regio niet verder te doen toenemen. Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	3
24.1	Algemene Waterschapspartij, R. Cruijssen Postbus 599 4000 AN Tiel	De Algemene Waterschapspartij spreekt de wens uit dat provincie en gemeenten goed met het Waterschap samenwerken.	In het kader van de planvoorbereiding vindt er geregeld overleg met het Waterschap Rivierenland plaats.	3
24.2		De Algemene Waterschapspartij last het politiek programma 'zuiver water' in.	Het programma is niet bijgevoegd. Diverse aspecten betreffende 'water' worden in het MER onderzocht (zie de onderwerpen Oppervlaktewater en grondwater in tabel 5.3 van de startnotitie).	

Opmerkingen/aanpassingen richtlijnen

1. Naar aanleiding van deze zienswijzen zijn de adviesrichtlijnen van de Commissie m.e.r. aangevuld.
In hoofdstuk 5 van de Richtlijnen is achter de laatste zin onder het onderwerp **Leefmilieu** en onder het nieuwe onderwerp **Landbouw** de volgende richtlijn toegevoegd: 'Besteed in het MER aandacht aan mogelijke schade in brede zin door vernatting.'
Bij het onderwerp **Leefmilieu** is in een voetnoot toegelicht dat hierbij kan worden gedacht aan de kans op toename van het aantal plaagdieren (insecten, ratten, ganzenoverlast) en de eventuele relatie met dierziekten.
2. Naar aanleiding van deze zienswijzen zijn de adviesrichtlijnen van de Commissie m.e.r. aangevuld.
In paragraaf 3.1 **Visie**, 1e alinea, is de volgende richtlijn toegevoegd: 'Geef ook aan hoe de doelen zich verhouden tot het bestaande (voornamelijk agrarisch) gebruik van het gebied. Onderbouw de geplande verhouding tussen de oppervlakken voor natuur en recreatie enerzijds en voor resterend agrarisch gebruik anderzijds.'
3. Deze zienswijzen zijn niet bij de raad van Overbetuwe ingediend, maar wel tijdig ontvangen bij de provincie, zodat ze ontvankelijk worden geacht.